

Nógrád Miksa

Ez én vagyok, valamikor az 1930-as években, huszonvalahány évesen.

1910-ben születtem Balassagyarmaton. Amikor elvégeztem a polgárit, elmentem inasnak. Cipőfelsőrész-készítőnek tanultam. Bevallom, fogalmam sincs, miért éppen cipésznek álltam. Lehet, hogy valaki rábeszélte. Aztán leteltek az inasévek, és akkor felszabadítottak három év után. Az első cipőüzlet, ahol tanultam a szakmát, nem zsidó tulajdonosé volt, de ebből semmi konfliktusom nem volt. Nekem nem volt érdekes, hogy milyen vallású a tulaj, és őt se zavarta az én zsidó származásom.

Később, miután felszabadultam, bekerültem az újpesti cipőgyárba [Minden bizonnyal a Wolfner Bőrgyár cipőgyáráról van szó. Lásd: bőrgyárak Újpesten. -- A szerk.], és ott a gyárban először még szabásként dolgoztam. A gyárban a cipők felsőrészének kiszabását végeztem. Az alsórészt egy másik részleg készítette. Akkoriban még valódi bőrből, disznó- és marhabőrből készültek a lábbelik.

Nagyon nagy gyár volt, talán több százan is dolgoztak ott. Nemcsak cipőrészelg volt, hanem bőrgyár is. Kikészítették a bőroket, aztán ebből táskák és kesztyű is készült. Sőt, még darab bőroket is készítettek, azt is szállították ki üzletekbe. A tulajdonos zsidó volt, Aschnernek hívták [Aschner Lipót (1872--1952) - 1918-tól az Egyesült Izzólámpa és Villamossági RT vezérigazgatója volt. -- A szerk.]. Ott is 7-től 3-ig kellett dolgozni, mint a cipésznél. A munkatársakkal nem jártunk össze. Elvégeztük a feladatot, és aztán annyi. A szabadidőm csak a családé volt. Később a gyárban átmentem oda, ahol a bőroket fényezték a gépeken. A gépeken nők dolgoztak, és én gépbeállító voltam. Gyakran kellett cserélni a szerszámokat, korongokat, amivel csiszolták, fényesítették a bőroket. Nem volt az veszélyes munka, kényelmesen végeztem.